

บทที่ 1 บทนำ

สัญญาเลขที่	SURDI นวก./2557/07
ชื่อโครงการ	การพัฒนาแนวทางบริหารจัดการชุมชน แบบมีส่วนร่วม เพื่อรองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม
หัวหน้าโครงการ	: รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
หน่วยงานต้นสังกัด	: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี
หน่วยงานร่วมโครงการ	: -
ระยะเวลาดำเนินการ	: 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม 2558 ถึงวันที่ 16 กรกฎาคม 2559)

1. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้ปีละหลายแสนล้านบาท (สุรียพร ธรรมิกพงษ์ และคณะ, 2553) โดยภาครัฐและเอกชนได้ช่วยกันผลักดันให้อุตสาหกรรมนี้เคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และแสดงบทบาทนาในการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมายหลายร้อยสาขา เป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประชาชน และประเทศชาติอย่างมากมาย และนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย (ฉันทิช วรรณณอม, 2552) และจากการท่องเที่ยวเข้าไปเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยมีส่วนช่วยในการกระตุ้นการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยสนับสนุน พื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ตลอดจนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา, 2549) และหากพิจารณาถึงภาคการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มีการขยายขอบเขต การท่องเที่ยวให้กว้างขวางมากขึ้น ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างของพื้นที่ทำการเกษตร ก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะตัวที่มีอัตลักษณ์ที่น่าสนใจ ซึ่งมีศักยภาพที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว (วารุณี เกตุสะอาด และปกรณ์ สุวานิช, 2551)

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นำกิจกรรมการเกษตรมาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ทางการเกษตรและชื่นชมทัศนียภาพที่โดดเด่นของชนบท (Hall & Jenkins, 1998) บางครั้งมีลักษณะเช่นเดียวกับการท่องเที่ยวชนบท

(rural tourism) หรือการท่องเที่ยวฟาร์ม (farm tourism) (Fleischer & Tchetchik, 2006) โดยปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรเกษตร เช่น การส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรธรรมชาติ มักจะไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเป็นการผลิตที่มีรายได้ไม่มากพอที่สามารถจูงใจเกษตรกรได้ จึงมีการส่งเสริมให้การเกษตรดังกล่าวเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถตอบสนองทั้งรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรเกษตร (Ceballos, 1996) เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศอิตาลีในรูปแบบให้การศึกษาด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในเรื่องจิตสำนึกในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของผู้มาเยือน และป้องกันการบุกรุกป่าอนุรักษ์เพื่อทำการเกษตร (Scialabba & Williamson, 2004) ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการพัฒนาชนบท เป็นการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรและการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการจัดสรรผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Jan & Karel, 2004) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากเกษตรยังเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาชนบท (Akpınar et al., 2005)

สำหรับกรณีประเทศไทยนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรมแต่ดั้งเดิม และหากจะพิจารณาถึงจังหวัดที่มีการทำการเกษตรอันดับต้นๆ ของประเทศไทยหนึ่งในนั้น คือ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่การเกษตรประมาณ 835,377 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.47 ของพื้นที่ทั้งหมด ถือได้ว่า การเกษตรเป็นอาชีพหลักของชาวจังหวัดเพชรบุรี โดยจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเพชรบุรีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยในการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรประจำท้องถิ่น กรณีศึกษา อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี ขึ้นเนื่องจากพบว่าเป็นแหล่งที่มีการทำการเกษตรที่มีจุดเด่นและเอกลักษณ์ที่น่าประทับใจ (จุฑามาศ ทะแกลัวพันธุ์, 2550) และนอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรียังเป็นจังหวัดที่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งหนึ่งในโครงการที่น่าสนใจคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวไทยมุสลิม แต่เดิมบริเวณแห่งนี้เป็นป่าละเมาะสภาพอากาศแห้งแล้งมากในช่วงฤดูร้อน ซึ่งประชาชนประสบปัญหาความแห้งแล้ง และขาดแคลนน้ำอยู่โดยทั่วไปอ่างเก็บน้ำจำนวนมาที่สร้างไว้มีขนาดเล็ก (โสภิตา สุรินทะ, 2553) กระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมพสกนิกรในจังหวัดเพชรบุรี เมื่อพระองค์ได้ทรงทอดพระเนตรเห็นสภาพพื้นที่อันแห้งแล้งกันดารในเขตห้วยทราย จึงได้ทรงมีพระกระแสรับสั่งว่า “หากปล่อยทิ้งไว้ จะกลายเป็นทะเลทรายในที่สุด” พระองค์จึงได้ทรงวางยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญห 3 ขั้นตอน คือ ค้นหาให้พบ พิสูจน์ให้ได้ และ สาธิตให้เห็น การฟื้นดิน คืนป่า และพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวห้วยทรายจึงได้เริ่มต้นขึ้น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรืออีกชื่อหนึ่งคือ “ชุมชนไทยมุสลิมบ้านห้วยทรายใต้” จึงได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ จัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติอันมีชีวิต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดวิชาการและเทคโนโลยี ให้กับประชาชนในการพัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนหลายภาคฝ่าย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในหมู่บ้าน (หนังสือพิมพ์คมปั้งไทย, 2552)

และหากพิจารณาถึงลักษณะโดยทั่วไปของหมู่บ้านไทยมุสลิมดังกล่าวพบว่า มีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านศาสนาและวิถีชีวิต ซึ่งเป็นชุมชนที่ยึดอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพปศุสัตว์เป็นหลัก โดยใช้พื้นที่เกษตรและปศุสัตว์เดียวกับพื้นที่อยู่อาศัยที่มีการทำการเกษตรโดยการเลี้ยงแพะ เลี้ยงโค และมีระบบฟาร์ม โดยเห็นว่ามีลักษณะของชุมชนที่มีการเกษตรที่สมบูรณ์ อันมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอย่างดี รวมถึงยังมีมัสยิดใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ อีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านภาษา สำหรับทหารในภาคตะวันตกที่จะมีการส่งไปรักษาความสงบทางภาคใต้ก็จะมาเรียนรู้ภาษาที่ชุมชนแห่งนี้อีกด้วย สำหรับสภาพปัจจุบันของชุมชน พบว่า มีการพัฒนาเส้นทางในชุมชนเชื่อมต่อกันด้วยถนนลาดยางที่สลับกับธรรมชาติในท้องถิ่นบนพื้นที่เกษตรกรรมโดยรวมอย่างงดงามเหมาะแก่การปั่นจักรยาน ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ อีกทั้งจากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงสำรวจชุมชนและได้พูดคุยกับผู้นำชุมชนยังพบว่าผู้นำชุมชนในมัสยิดแห่งนี้ค่อนข้างมีความเข้มแข็ง มีความคิดก้าวหน้า อีกทั้งยังมีความต้องการที่จะพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น จากทรัพยากรที่มีอยู่ แต่ยังขาดความรู้ในด้านของวิธีการในการแปลงสภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ให้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ ประกอบกับสถานที่ตั้งของชุมชนยังอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน ซึ่งหากพื้นที่แห่งนี้มีการพัฒนาขึ้น คณะผู้วิจัยคาดว่าจะมีแนวโน้มได้รับความสนใจอย่างสูง อันเนื่องมาจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ โดยอัตลักษณ์ที่สำคัญที่ใช้ยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คือ การเป็นหมู่บ้านที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตรและปศุสัตว์ และหากย้อนไปในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการพัฒนาหมู่บ้านหลายด้าน เช่น ด้านศาสนา ด้านการเกษตรและด้านการพัฒนาอาชีพ รวมถึงการพัฒนาระบบสหกรณ์โคนม ซึ่งยังมีการดำรงอยู่จนถึงทุกวันนี้ จากที่กล่าวมาทำให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่สำคัญของหมู่บ้านไทยมุสลิมแห่งนี้คือ เป็นหมู่บ้านเกษตรกรรมและปศุสัตว์ที่มีการดำรงชีวิตภายใต้ร่มพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

จากปรากฏการณ์ข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม โดยเป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมโดยเป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะชุมชน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน (Cohen and Uphoff. 1981: 6) ซึ่งหากมีการจัดการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยยึดถือสมมุติฐานว่าชุมชนจะได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยว ก็จะช่วยเร่งรัดให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมขึ้น (United Nation. 1981: 5) รวมถึงการรักษาดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วย อีกทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นยังเป็นการค้นหาปัญหาทางการท่องเที่ยวและสาเหตุแห่งปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของชุมชนท้องถิ่นด้วย (อรพรรณ นาคมหาชลาลินธุ์, 2550) ทั้งนี้ถ้าหากชุมชนมีอำนาจในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้นั้น ก็จะช่วยให้เกิดการพัฒนาคน และสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น ฉะนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการ

ท่องเที่ยวของชุมชนต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นอันเป็น การกระจายรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ให้ได้รับผลตอบแทนมา บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว และการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งมีกิจกรรมท่องเที่ยว หลายรูปแบบที่ชุมชนท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การให้ข้อมูลท้องถิ่นที่ถูกต้อง การ ให้บริการที่พัก อาหาร การขายสินค้าของที่ระลึก การให้บริการมัคคุเทศก์ การรับจ้างในธุรกิจ ท่องเที่ยว การอนุรักษ์ระดับท้องถิ่น การควบคุมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาระดับ ความเป็นอยู่ของชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ เป็นต้น (Dahles, 2000)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดทำโครงการการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ ชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อรองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านไทยมุสลิม เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาพื้นที่ของตน อีกทั้งเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน อันจะก่อให้เกิด ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในการพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพทางด้านการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านชาวไทยมุสลิมอันเนื่องมาจากพระราชดำริศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยทราย ตลอดจนเป็นต้นแบบของแนวทางการจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อรองรับการ จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ ที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และเสริมสร้างการ พัฒนาอย่างยั่งยืน

2. คำถามการวิจัย

2.1 สภาพโดยทั่วไป และศักยภาพในการจัดการชุมชน สำหรับพัฒนาให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นอย่างไร

2.2 แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตรตามอัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนไทยมุสลิม เป็นอย่างไร

2.3 แนวทางจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน เป็นอย่างไร

2.4 ระบบสารสนเทศของศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิง เกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน เป็นอย่างไร

2.5 แผนธุรกิจสำหรับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไป และประเมินศักยภาพในการจัดการชุมชน สำหรับ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามอัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนไทยมุสลิม

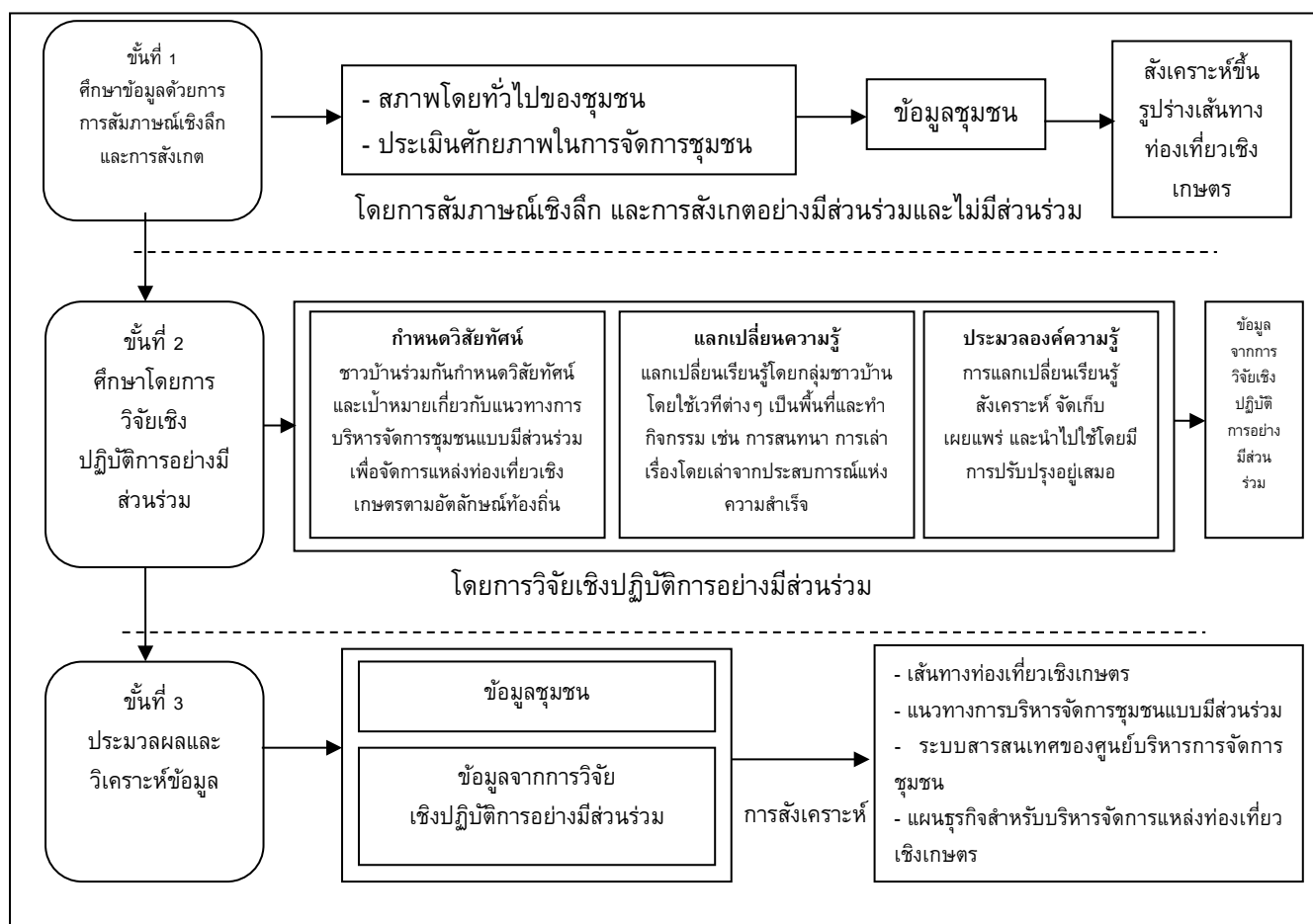
3.3 เพื่อศึกษาแนวทางจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน

3.4 เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน

3.5 เพื่อพัฒนาแผนธุรกิจสำหรับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม

4. กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

จากวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดเชิงขั้นตอนในการดำเนินงานได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อค้นหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม จากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ศึกษาสภาพโดยทั่วไป และประเมินศักยภาพในการจัดการชุมชน สำหรับพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตาม อัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนไทยมุสลิม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 35 คน ได้แก่

1. ผู้นำชุมชนและ อบต.	จำนวน 5 คน
2. เยาวชนในชุมชน	จำนวน 10 คน
3. ประชาชนในชุมชน	จำนวน 10 คน
4. นักวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน 7 คน
5. อาจารย์	จำนวน 3 คน

ส่วนที่ 2 ศึกษาแนวทางจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน ที่นำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลแนวทางจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการดำเนินงานในส่วนนี้เป็นการจัดประชุม Focus group นอกจากนี้ยังทำให้ได้แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน รองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการจัดประชุม Focus group ระหว่างผู้นำชุมชนและคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาแผนธุรกิจสำหรับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) คือวิธีตีความ สร้างข้อสรุป จากข้อมูลรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น อันนำไปสู่ข้อสรุป เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม ระบบสารสนเทศของศูนย์บริหารจัดการจัดการชุมชน การวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจความคิดเห็นสำหรับนำไปสู่การจัดทำแผนธุรกิจสำหรับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีหลากหลายแนวคิดเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อรองรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน และการพัฒนาชุมชน แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน แนวคิดการประเมินศักยภาพชุมชนเพื่อการพัฒนา ข้อมูลทั่วไปของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 และการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัย 1 ปี

6. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการงานภายในชุมชนในทุกๆด้าน ทุกส่วนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในที่นี้หมายถึงการบริหารจัดการของคนในชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจในการทำกิจกรรมเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่ต้องมีการเดินทางจากถิ่นพำนักประจำของตนเอง ไปยังอีกที่หนึ่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำในที่นี้หมายถึงการท่องเที่ยวในชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยของตนไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว โดยใช้เวลาว่าง เพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อน หรือ เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ หรือเพื่อประกอบภารกิจใดๆ ซึ่งอาจพักค้างแรมหรือไม่ก็ได้ โดยในงานวิจัยนี้หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การบูรณาการการท่องเที่ยวในมิติที่ควบคู่กันไปทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ตลอดจนมิติด้านจิตใจ และยังหมายถึงการบูรณาการ แนวความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้ประมวลผลร่วมกันเพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยในงานวิจัยนี้หมายถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

อัตลักษณ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มมีต่อตนเอง เกิดจากการตั้งคำถามและให้นิยามตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับผู้อื่น เป็นมุมมองที่เกิดขึ้น จากการมองตัวเราเองและผู้อื่นมองเรา อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งตายตัว สามารถสร้างและเปลี่ยนแปลงได้ ความตระหนักรู้และการระบุ อัตลักษณ์ของตนเองได้เป็นการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ในสังคมและเป็นหลักยึดในการดำเนินชีวิตโดยในงานวิจัยนี้หมายถึง อัตลักษณ์ของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิมได้รับพระบารมี

ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมายถึง ชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

ศักยภาพ หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยพื้นที่จะต้องมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดีโดยในงานวิจัยนี้หมายถึงศักยภาพของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราว เหตุการณ์ ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผลมีการถ่ายทอดและการบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ โดยมีการนำไปใช้เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์และตอบสนองตามความต้องการ

แผนธุรกิจ หมายถึง ความคิดหรือวิธีการที่ได้ผ่านการคิดและวิเคราะห์อย่างละเอียดมาแล้ว สำหรับชี้แนะการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร การจัดทำแผนปฏิบัติการจะมีการระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของแผนอย่างชัดเจนโดยในงานวิจัยนี้หมายถึงแผนธุรกิจของชุมชนหมู่บ้านไทยมุสลิม หมู่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยสมบูรณ์ มีการผลิตผลผลิตทางการเกษตรและมีกระบวนการขายเต็มรูปแบบ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงมีลักษณะที่เด่นเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวสามารถพัฒนาให้เป็นตลาดการท่องเที่ยวที่มีความสนใจพื้นที่เกษตรได้